

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 7 april 1952

*'s Morgens te 10 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Trêveszaal.

Aanwezig: De Minister-President Drees en de Ministers Albregts, Beel, Van den Brink (bij de punten 1 - 17), Joekes, Liefstinck, Mansholt, Mulderije, Rutten, Peters, Staf, Teulings, In 't Veld (afwezig zijn de Ministers Stikker en Wemmers).

Tevens zijn aanwezig de Staatssecretarissen Blom, Cals (bij de punten 14 en 15) en Götzen (bij de ochtendvergadering).

Secretaris: J. Middelburg.

3. *Uniezaken*

a. *De kwestie van de Ambonezen*

Minister *Staf* deelt mede, dat de termijn voor beantwoording van de vragen van het Kamerlid Bruins Slot vandaag afloopt, doch dat met betrekking tot dit antwoord nog wel enkele vragen rijzen. De Ministers Beel, Joekes, Teulings en spreker hebben zich over de vraag beraden of Ambonezen de militaire status zouden kunnen krijgen. De conclusie is, dat dit niet mogelijk is, waarbij vooral politieke bezwaren de doorslag hebben gegeven. De Ambonezen zijn asylzoekenden; het is dan politiek gevaarlijk hen op te nemen in de Koninklijke Landmacht. Weliswaar was voorbereid, dat bij een ongunstige uitspraak van de Centrale Raad van Beroep de betrokkenen bewakingsdiensten zouden moeten verrichten, doch een dergelijke noodoplossing biedt op den duur zeer weinig uitzicht. Intussen wordt de stemming in de kampen steeds slechter.

Minister *Liefstinck* acht het vraagstuk van de Ambonezen een benauwend probleem. Spreker acht het wenselijk, dat wordt onderzocht, welke mogelijkheden er zijn van terugkeer naar Indonesië aanvankelijk op zeer beperkte schaal. Voorts wijst spreker er op, dat de scheepvaartmaatschappijen hun Indonesische personeel geheel door Nederlanders hebben laten vervangen; nagegaan zou kunnen worden in hoeverre hierbij ook Ambonees personeel zou kunnen worden ingeschakeld. Als de scheepvaartmaatschappijen hiertoe niet bereid zijn, zou dit misschien op de schepen van de staatsrederij kunnen gebeuren ten behoeve van het emigrantenvervoer. De *Minister-President* is voorstander van terugkeer van de Ambonezen naar Indonesië, doch verwacht moet worden, dat de RI de betrokkenen niet zo gemakkelijk meer zal aanvaarden, terwijl zij zelf ook niet willen. Spreker is onder de indruk gekomen van het rapport van de hoofdleider Scholten. De Minister herinnert aan het denkbeeld, dat een aantal Ambonezen in vreemde krijgsmacht zullen treden, zoals in het Vreemdelingenlegioen, voor militaire dienst in de Belgische Congo enz. Staatssecretaris *Blom* deelt mede, dat het voorstel om Ambonezen op te nemen in de politiedienst op Malakka besproken is met een vertegenwoordiger van de RI, doch dat hieromtrent nog geen antwoord uit Indonesië is ontvangen.

De *Minister-President* stelt voor, dat aan de Kamer zal worden medegedeeld, dat op de vragen van Bruins Slot nog geen antwoord kan worden gegeven; voor de bespreking van deze kwestie in de Ministerraad zal dan een nota worden voorbereid. Aldus wordt besloten.

b. *Asylverlening op Nieuw-Guinea en in Nederland*

Minister *Peters* herinnert er aan, dat de Ambonees Wairisal (die zich President van de Republiek der Zuid-Molukken noemt) asyl heeft gevraagd op Nieuw-Guinea. Thans is een verzoek ontvangen aan Wairisal toe te staan naar Nederland te komen. De *Minister-President* herinnert er aan, dat steeds bij asylverlening aan vluchtelingen de voorwaarde wordt gesteld, dat zij zich van politieke agitatie dienen te onthouden. Niet verhinderd zal kunnen worden, dat Wairisal van Nieuw-Guinea vertrekt.

Staatssecretaris *Blom* merkt op, dat de betrokkene naar Australië zou kunnen gaan. Spreker stelt de vraag of kan worden geweigerd, dat hij naar Nederland komt. De *Minister-President* is van oordeel, dat bij vertrek naar Australië niet langer asyl behoeft te worden verleend. Aangezien de Regering thans Indonesiërs kan uitzetten, zou men de betrokkene in Nederland kunnen weigeren. Spreker acht het overigens eigenaardig, dat veel Ambonezen naar Nieuw-Guinea willen, terwijl Wairisal, die op Nieuw-Guinea is, naar Nederland wil.

c. *Westerling* (#Zie ook notulen MR 21/4/52, punt 3a.)

Minister *Teulings* heeft een notitie ontvangen, waarin de verwachting wordt uitgesproken, dat intrekking van het arrestatiebevel met betrekking tot de komst van *Westerling* naar Nederland hier te lande weinig repercussies zou hebben. De *Raad* besluit na enige discussie, dat de beslissing van de Regering om *Westerling* bij zijn komst naar Nederland te arresteren, hetgeen steeds uitdrukkelijker is gesteld, wordt gehandhaafd.

d. *Het nieuwe Kabinet in Indonesië*

Staatssecretaris *Blom* deelt mede, dat in vergelijking met het vorige Kabinet het nieuwe Kabinet een verschuiving naar links betekent, aangezien de *Masjumi* de posten van Minister-President, Buitenlandse Zaken en Financiën heeft verloren. Weliswaar is nog geen Minister van Buitenlandse Zaken benoemd, doch deze post is aan de PNI toegedacht. De kwestie Nieuw-Guinea zal wellicht meer op de achtergrond komen, mede ten gevolge van de deelneming van de partij van *Sjahrir* aan de regering. Hiertegenover staat, dat de economische verhoudingen tegenover Nederland moeilijker zouden kunnen worden.

e. *De behandeling met Indonesië van een aantal hangende zaken*

Staatssecretaris *Blom* merkt op, dat in het Interimrapport van de besprekingen met de Indonesische delegatie is vermeld, dat met de behandeling van bepaalde punten (o.a. de kwestie van de Nederlandse arrestanten en de financiering van de militaire missie) niet behoeft te worden verwacht. Spreker stelt voor, dat aan *Lamping* zal worden gevraagd deze punten verder te behandelen. Aldus wordt besloten.

- - -